

Załącznik do Uchwały Nr LVIII/429/2024
Rady Powiatu w Gryfinie
z dnia 11 kwietnia 2024 r.

**OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
W POWIECIE GRYFIŃSKIM
ZA ROK 2023**

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.....	3
2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.....	4
2.1. Indywidualne programy pomocy:	5
2.2. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza.	5
2.3. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.....	7
2.4. Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Gryfinie.....	8
3. Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej.....	9
3.1. Domy pomocy społecznej:.....	9
3.2. Mieszkania treningowe:	9
3.3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej:	10
3.4. „Błękitny pokój” pokój przesłuchań:	11
3.5. Pomoc dla repatrianta:.....	11
3.6. Placówki opiekuńczo – wychowawcze:	11
3.7. Powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności:	11
3.8. Inne instytucje działające na terenie powiatu gryfińskiego.	12
4. Kadra PCPR w Gryfinie.....	13
5. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i w innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu powiatowego.....	13
6. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.	14
6.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi- zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia.	15
7. Wnioski końcowe.	16

Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Do opracowania Oceny Zasobów Społecznych zostało wykorzystanie między innymi narzędzie elektroniczne w formie modułu w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS), należące do grupy systemów informatycznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej jak również dane własne oraz dane pochodzące z gmin powiatu gryfińskiego.

1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.

Powiat gryfiński jest położony w województwie zachodniopomorskim w północno-zachodniej Polsce. Graniczy z powiatami: pyrzyckim, polickim, myśliborskim, stargardzkim oraz Miastem Szczecin. Siedzibą powiatu jest Gryfino. W skład powiatu wchodzi dziewięć gmin: sześć gmin miejsko-wiejskich: Cedynia, Chojna, Gryfino, Moryń, Trzcianko Zdrój, Mieszkowice oraz trzy gminy wiejskie: Banie, Stare Czarnowo, Widuchowa. Powierzchnia powiatu wynosi 1869 km² co stanowi 8,16 % powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w powiecie gryfińskim wynosi 40,29 osób na km² (75 297 osób).

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. liczba ludności powiatu gryfińskiego wynosiła 75 297 osób (dane pozyskane z gmin), z czego 51,13 % stanowiły kobiety, a 48,87 % mężczyźni.

Liczba ludności stanowi 4,60 % ludności województwa oraz 0,20 % ludności kraju. Struktura ludności powiatu przedstawiała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 17,86 %,
- w wieku produkcyjnym 59,24 %
- w wieku poprodukcyjnym 22,90 %

W latach 2022 - 2023 liczba ludności powiatu gryfińskiego zmalała o 903 os. tj. 1,18 %.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. stopa bezrobocia w powiecie wyniosła 6,3 %. Stopa bezrobocia dla województwa wynosi 6,7 % dla kraju wynosi 5,1 %.

Liczba zgonów w 2022 roku: 1051 os.

Liczba zgonów w 2023 roku: 944 os.

Liczba urodzeń w 2022 roku: 519 os.

Liczba urodzeń w 2023 roku: 468 os.

W latach 2022-2023 nastąpił spadek liczby zgonów o 107 os. jednocześnie nastąpił spadek liczby urodzeń o 51 os. Bilans demograficzny jest ujemny i wyniósł w roku 2023: - 476 os.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie gryfińskim wynosiła na koniec 2023 r. – 1540 osoby, w tym 59,22 % stanowiły kobiety (912 os.), 40,78 % mężczyźni (628 os.). Udział długotrwale bezrobotnych (912 os.) w stosunku do ogólnej liczby ludności powiatu wyniósł 1,21 % a w odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych w powiecie gryfińskim wynosi 59,22 %. Na podstawie powyższych danych stwierdza się, że liczba osób bezrobotnych w odniesieniu do poprzedniej OZPS za rok 2022 (1692 os.) zmniejszyła się o 152 osoby a stopa bezrobocia na terenie powiatu gryfińskiego zmalała o 0,8 %.

Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2023 r.

Powiat Gryfiński - bezrobocie:

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	1540	628	912
Bezrobotni z prawem do zasiłku	132	49	83
Długotrwale bezrobotni	912	330	582

Bezrobocie:

Staus	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	912	628	20 656	17 413	41 3294	371 950
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	83	49	3 203	2 428	66 197	53 024
Osoby długotrwale bezrobotne	484	330	11 043	7 596	214 781	169 653

2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.

Wyłącznie na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE			
Liczba osób	1	481	457
W tym: osoby długotrwale korzystające	2	403	407
Wiek 0-17	3	4	3
Wiek produkcyjny *	4	241	246
Wiek poprodukcyjny **	5	236	208
Liczba rodzin	6	403	407
Liczba osób w rodzinach	7	403	404
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)			
Ogółem	8	248	268
W tym: osoby długotrwale korzystające	9	231	251
Wiek 0-17	10	0	0
Wiek 18-59	11	118	131
Wiek 60 lat i więcej	12	130	137
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY			
Liczba osób ogółem	13	4	9
Liczba rodzin	14	4	5
Liczba osób w rodzinach	15	9	6

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

W tym rozdziale przedstawiono analizę danych związanych z zadaniami realizowanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie, obejmujące:

- Indywidualne programy pomocy;
- Wsparcie rodziny i pieczę zastępczą;
- Usamodzielnienie osób opuszczających pieczę zastępczą;
- Rehabilitację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami.

2.1. Indywidualne programy pomocy:

Indywidualne programy stosowane są wobec osób wymagających systemowych, długoterminowych działań specjalistycznych.

W 2023 r. zrealizowano dwie edycje Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.

- łącznie **18 osób** przystąpiło do Programu korekcyjno-edukacyjnego, oddziaływania ukończyło **14 osób**.

- Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową – realizowany był na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz na podstawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na rok 2023.

Realizacja Programu jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, zatem dotacja z budżetu Państwa na realizację Programu w 2023 r. wyniosła **11.700 zł**.

Ponadto w 2023 r. zrealizowano Program Wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Program zrealizowano ze środków własnych PCPR i na zadanie wykorzystano 12.000 zł. Do Programu przystąpiło **13 osób**. Wszystkie osoby przystępujące ukończyły zajęcia tj. **13 osób**. Osoby doznające przemocy w terminie 07.10.2023 r.- 21.12.2023 r. w odstępach co tygodniowych spotykały się z psychologiem. Również mogły skorzystać z porad prawnika.

Od sierpnia 2023 r. przez PCPR w Gryfinie realizowany jest Indywidualny Program Integracji. Wsparciem objęta jest rodzina, która uzyskała w Rzeczypospolitej Polskiej ochronę uzupełniającą. Na podstawie decyzji Starosty Gryfińskiego pomoc przeznaczona jest na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny i opłaty mieszkaniowe. Kwota pomocy przekazana cudzoziemcom w 2023 r.- **14 500 zł (środki budżetu Państwa)**. Czas realizacji Programu: sierpień 2023- lipiec 2024.

W związku ze współpracą ze Stowarzyszeniem „SOS dla Rodziny” z siedzibą w Szczecinie odbywają się dyżury w ramach Lokalnego Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem. Z pomocy mogą skorzystać osoby pokrzywdzone przestępstwem tj. m.in. przemoc w rodzinie, oszustwo. Jak również o pomoc mogą się ubiegać świadkowie i osoby najbliższe. W 2023 r. w ramach współpracy objęto wsparciem **6 osób**, w tym **5 osób które były dotknięte przemocą domową**. Łącznie wypłacono w postaci bonów żywnościowych i towarowych- **10.600 zł**.

2.2. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177) ukształtowała system pieczy zastępczej w Polsce.

Do zadań powiatu wynikających z ustawy należą między innymi:

- Organizowanie pieczy zastępczej w placówkach,
- Wsparcie dla usamodzielniających się osób,
- Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze,

Pieczą zastępczą ma zapewnić pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub, gdy jest to niemożliwe- dążenie do przysposobienia dziecka.

Wyróżniamy:

- rodzinną pieczę zastępczą
- instytucjonalną pieczę zastępczą.

Organizator pieczy zastępczej zatrudnia 8 koordynatorów. Pod ich opieką znajdowały się 115 rodzin, pod opieką Organizatora 13 rodzin. Koordynatorzy dokonują oceny rodziny i oceny dziecka w rodzinach zastępczych. Na podstawie ocen koordynatorów, organizator pieczy zastępczej składa do Sądu Rejonowego w Gryfinie roczne sprawozdanie dotyczące sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci w rodzinach zastępczych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie w trybie ciągły poszukuje kandydatów na pełnienie funkcji rodziny zastępczej. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, kwoty świadczeń ze względu na typ rodziny.

Liczba dzieci w pieczy zastępczej wg form pieczy.

Forma pieczy	2022	2023
Rodzinne domy dziecka	19	18
Rodziny spokrewnione	123	129
Rodziny zastępcze niezawodowe	65	62
Rodziny zastępcze zawodowe	13	22
Rodziny zastępcze zawodowe- pogotowia rodzinne	19	11

Kwoty świadczeń ze względu na typ rodziny, w której umieszczono dziecko w 2022 roku.

Rodzaj świadczenia	Rodzinny dom dziecka	Rodziny zastępcze zawodowe	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze spokrewnione
Wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka	201.164,07 zł	429.598,44 zł	837.052,23 zł	1.215.872,10 zł

Usamodzielnienie – placówki opiekuńczo-wychowawcze 47.552,00 zł:

1. Pomoc na kontynuowanie nauki:

- korzystało 8 wychowanków – 28.501,00 zł;

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę.

Wysokość tej pomocy nie przekracza **681 zł** miesięcznie.

2. Pomoc na usamodzielnienie:

- 3 wychowanków – 19.051,00 zł;

Pomoc przyznawana jest dla osoby usamodzielnianej opuszczającej, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną. Wysokość pomocy jest zależna od okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej:

- a) w przypadku pobytu w pieczy zastępczej poniżej 2 lat, jednak nie krócej niż 1 rok - w wysokości nie mniejszej niż **2244 zł**
- b) w przypadku pobytu w pieczy zastępczej od 2 do 3 lat - w wysokości nie mniejszej niż **4486 zł**
- c) W przypadku pobytu w pieczy zastępczej powyżej 3 lat - w wysokości nie mniejszej niż **8968 zł**

3. Pomoc na zagospodarowanie – w roku 2023 nie przyznano tej formy pomocy

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej niż **2039 zł**, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż **4077 zł**.

Usamodzielnienie – rodzinna piecza zastępcza 174.088,00 zł:

1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki:

- korzystało 17 wychowanków (147 świadczeń) – 93.974,00 zł;

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę. Wysokość tej pomocy nie przekracza 681,00 zł miesięcznie.

2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie:

- 10 wychowanków – 59.981,00 zł;

Pomoc przyznawana jest dla osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną, jeżeli przebywała w pieczy przez okres co najmniej 3 lat, rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka.

3. Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie

- 10 wychowanków – 20.133,00 zł.

Analizując koszty usamodzielnienia łatwo zauważyć że większość środków dotyczy pomocy dla osoby usamodzielnianej na kontynuowanie nauki, zaś najmniej na pomoc na zagospodarowanie.

2.3. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych:

W ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością, są realizowane zadania pomocowe, takie jak:

- Finansowanie kosztów stażu i/lub prac interwencyjnych dla osób niepełnosprawnych - 8.635,23 zł;
- dofinansowanie kosztów działania WTZ - 1 976 232,00; 67 osób
- dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego dla instytucji - 21.923,34 zł; 3 wnioski
- dofinansowanie likwidacji barier w tym: 152.608,00 zł; 11 osób
  - architektoniczne – 93.744,00 zł; 1 osoba
  - w komunikowaniu się – 8.364,00 zł; 4 osoby
  - techniczne – 50.500,00 zł; 6 osób
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - 582.966,96 zł; 524 osoby
- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych – 454.435,00 zł; 319 osób
- dofinansowanie sportu, kultury rekreacji – 55.920,00 zł; 980 osób
- Zlecenie zdań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej: 60.000,00 zł; - (3 podmioty) 68 osób korzystających

Warsztaty Terapii Zajęciowej - w Gryfinie i Goszkowie realizują zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia.

W Warsztatach Terapii Zajęciowej został uruchomiony program „Zajęcia Klubowe w WTZ”. Celem programu jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. W 2023 r. Warsztaty otrzymały dofinansowanie na działalność Zajęć Klubowych na okres od 01.02.2023 r do 31.01.2024 r. w wysokości **54.000,00 zł** z podziałem na:

Gryfino – 36.000,00 zł; 6 osób

Goszków – 18.000,00 zł; 3 osoby.

Pilotażowy program „Aktywny samorząd” kwota środków PFRON przyznana Powiatowi na realizację zadań **241 975,00 zł**. Rozliczenie programu Aktywny Samorząd 2023 r. nastąpi 15 kwietnia 2024 r.

„Program wyrównywania różnic między regionami III” przyznane zostało dofinansowanie następujących projektów:

Obszar „B” – likwidacja barier w urzędach:

- „Likwidacja barier w Środowiskowym Domu Samopomocy w Gryfinie w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania – miejsce parkingowe” dla Gminy Gryfino – kwota dofinansowania przez PFRON – 20 279,28 zł,

- „Likwidacja barier w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gryfinie w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszanie się i komunikowanie” dla Gminy Gryfino – kwota dofinansowania przez PFRON 7 455,00 zł.

Obszar „D” – likwidacja barier transportowych:

- „Zakup mikrobusu 9-cio miejscowego, przystosowanego do przewozu osoby niepełnosprawnej na wózku inwalidzkim” dla Gminy Gryfino – kwota dofinansowania przez PFRON - 135 000,00 zł,

- „Zakup samochodu mikrobus przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Administracji Szkół i Infrastruktury Społecznej w Chojnie” dla Gminy Chojna – kwota dofinansowania przez PFRON – 135 000,00 zł.

Obszar „F” – tworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej:

- „Wyrównanie terenu wokół siedziby WTZ, w tym wykonanie dojazdu do parkingu dla osób z niepełnosprawnością” dla Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Gryfinie – kwota dofinansowania 79 654, 80 zł.

Umowy z projektodawcami zostaną rozliczone w 2024 roku.

Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych realizowana przez podmioty ekonomii społecznej:

Spółdzielnia Socjalna Osób Prawnych „Promyk” w Goszkowie.

Celem Spółdzielni jest między innymi przywrócenie na rynek pracy poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2023 roku w Spółdzielni Socjalnej „Promyk” w Goszkowie zatrudnione były 4 osoby (w tym jedna osoba z niepełnosprawnością i dwie osoby wykluczone społecznie). Trzy osoby były zatrudnione na pełny etat, jedna osoba na pół etatu.

2.4. Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Gryfinie.

Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Gryfinie. Przedmiotem działalności PZAZ jest realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Gryfińskiego. Zakład prowadzi działalność wytwórczo-usługową w zakresie produkcji podpałki ekologicznej, usług krawieckich, niszczenia dokumentów, konfekcjonowania i pakowania, usług sprzątnięcia i pielęgnacji terenów zielonych oraz prowadzenia strzelnicy. Na dzień 31.12.2023 r. zatrudnione w PZAZ były 42 osoby niepełnosprawne ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. W ramach podpisanych umów Zakład w roku 2023 otrzymał dofinansowanie w łącznej wysokości 1.748.456,80 zł w tym: ze środków PFRON – 1.312.094,21 zł, z Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego – 306 362,59 zł oraz dotację podmiotową na bieżącą działalność ze środków Powiatu Gryfińskiego – 130.000,00 zł. Przychód ze sprzedaży towarów i usług

w 2023 r. wyniósł – 469 881,87 zł (562 930,52 zł z VAT). Refundacja wynagrodzenia dla osób niepełnosprawnych z SODIR w 2023 r. wyniosła – 664 123,43 zł.

3. Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej.

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej.

Katalog zasobów instytucjonalnej pomocy społecznej prowadzonej przez powiat bądź na zlecenie powiatu obejmuje następujące placówki:

- domy pomocy społecznej,
- mieszkania treningowe
- ośrodek interwencji kryzysowej,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- warsztaty terapii zajęciowej
- spółdzielnia socjalna
- powiatowy zakład aktywności zawodowej
- powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Wskazane zasoby instytucjonalne prowadzone są przez samorząd oraz organizacje pozarządowe (NGO).

3.1. Domy pomocy społecznej:

Domy pomocy społecznej świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nich przebywających.

Dwa domy przeznaczone są dla osób przewlekle somatycznie chorych:

1. Dom Pomocy Społecznej w Dębcach (81 miejsc), Organ prowadzący: Stowarzyszenie „Pod Dębami”. Miesięczny koszt utrzymania w 2023 r. wyniósł – 5.172,97 zł. W ciągu roku przyjęto do DPS 22 osoby.
2. Dom Pomocy Społecznej w Trzcińsku - Zdroju (82 miejsca), Organ prowadzący: Stowarzyszenie Dom z Sercem Trzcińsko Zdrój. Miesięczny koszt utrzymania w 2023 r. wyniósł – 5.106,37 zł. W ciągu roku przyjęto do DPS 17 osób.

Pozostałe dwa domy przeznaczone są dla osób niepełnosprawnych intelektualnie:

3. Dom Pomocy Społecznej w Moryniu – dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (120 miejsc), Organ prowadzący: Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego. Miesięczny koszt utrzymania w 2023 r. wyniósł – 5.241,54 zł. W ciągu roku przyjęto do DPS 2 osoby.
4. Dom Pomocy Społecznej w Nowym Czarnowie – dla dzieci młodzieży i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (120 miejsc). Organ prowadzący: Powiat Gryfiński. Miesięczny koszt utrzymania w 2023 r. wyniósł – 5.378,99 zł. W ciągu roku przyjęto do DPS 9 osób.

3.2. Mieszkania treningowe:

Mieszkania treningowe dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych uruchomiono 01.09.2009 r. W roku 2023 funkcjonowały one w budynkach stanowiących własność Powiatu Gryfińskiego: w Gryfinie, przy ul. Łużyckiej 82/1, 82/5 oraz 91/5.

Lokatorzy mieszkań chronionych ponoszą odpłatność za swój pobyt w wysokości 250,00 zł miesięcznie. W roku 2023 mieszkały w nich 4 osoby a kwota wpłacona przez mieszkańców wyniosła 5.016,94 zł. Koszty utrzymania w/w lokali poniesione przez PCPR w roku 2023 wyniosły 14.879,04 zł.

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1693) wprowadziła obowiązek prowadzenia przez Wojewodę rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) podmioty prowadzące mieszkania chronione są zobowiązane do przekształcenia ich w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie zmian (tj. od dnia 1 listopada 2023 r.).

Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych, określające standardy świadczonych usług oraz pomieszczeń, w których mogą być one prowadzone, zostało uchwalone 30.10.2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2354).

W związku z powyższym istnieje konieczność dokonania analizy prowadzonych przez powiat mieszkań treningowych, pod kątem nowych przepisów oraz zgłoszenia ich do rejestru wojewody.

3.3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej:

W PCPR w Gryfinie ramach sekcji ds. interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalistycznego funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej w którym pracuje dwóch pracowników socjalnych.

W ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej można skorzystać z bezpłatnych dyżurów: psychologa, mediatora oraz prawnika. Osoby potrzebujące mogą również skorzystać ze wsparcia pracowników socjalnych.

Liczba przyjętych osób i udzielonych porad przez specjalistów w PCPR:

Porady prawne- liczba korzystających osób: **31**; liczba udzielonych porad: **42**.

Porady psychologa: liczba korzystających osób: **59**; liczba udzielonych porad: **60**;

Porady pracowników socjalnych: liczba korzystających osób: **172**; liczba udzielonych porad: **247** (osobiście w PCPR: **75**; telefonicznie: **88**; w środowisku: **84**).

Porady mediatora: liczba korzystających osób: **54**; liczba porad: **126**.

Liczba pism sporządzonych przez pracownika socjalnego PCPR do Sądu dot. wglądu w sytuacje rodziny w 2023 r.: **6**. Liczba zawiadomień złożonych przez PCPR do Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa w 2023 r.: **4**.

W ramach sekcji prowadzony jest Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową.

W ramach sekcji realizowane są szkolenia oraz wsparcie dla kadry pomocy społecznej z terenu powiatu gryfińskiego. W 2023 r. zorganizowano szkolenia oraz wsparcie tj.:

Szkolenie dot. planu pomocy rodzinie oraz planu pomocy dziecku.

Wzięło w nim udział: 23 osoby (PCPR Gryfino, GOPS Widuchowa, OPS Gryfino, OPS Moryń, OPS Cedynia, GOPS Stare Czarnowo).

Szkolenie pn. „Zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 2023”.

Wzięło w nim udział: 35 osób (OPS Trzcińsko-Zdrój, KPP Gryfino, OPS Cedynia, OPS Mieszkowice, OPS Gryfino, OPS Moryń, OPS Chojna, kuratorzy, GOPS Widuchowa, GOPS Banie, PCPR Gryfino).

Coaching „Wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziny oraz wzmacnianie kompetencji pracowników pomocy społecznej w obszarze pracy z rodziną”.

Wzięło w nim udział 29 osób (PCPR Gryfino, OPS Gryfino, OPS Moryń, OPS Mieszkowice, OPS Cedynia, CPOW Chojna, kuratorzy, OPS Trzcińsko-Zdrój, OPS Chojna GOPS Banie).

3.4. „Błękitny pokój” pokój przesłuchań:

Liczba przesłuchanych dzieci w 2023 r.: **44** (23 dziewczynki; 21 chłopców).

3.5. Pomoc dla repatrianta:

Na podstawie Decyzji Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji wypłacono pomoc pieniężną dla repatriantów, którzy zamieszkują Powiat Gryfiński w kwocie **31.436,24 zł. (środki budżetu Państwa)**.

3.6. Placówki opiekuńczo – wychowawcze:

W strukturze Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Chojnie funkcjonują następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- 1) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 przy ul. Podmurze 4a w Chojnie
- 2) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 przy ul. Żółkiewskiego 5 w Chojnie
- 3) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 przy ul. Dworcowej 3 w Trzcińsku- Zdroju
- 4) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 przy ul. Dworcowej 1 w Trzcińsku- Zdroju.

„Centrum” jest jednostką budżetową, zapewniającą obsługę ekonomiczno–administracyjną i organizacyjną w/w placówek opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie placówki posiadają zezwolenia Wojewody Zachodniopomorskiego na prowadzenie działalności na czas nieokreślony i od 01.01.2022 r. spełniają standard ilości wychowanków tzn. że w tym samym czasie, w placówce nie może przebywać więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność w pieczy zastępczej ale nadal kontynuują naukę.

Wg danych na dzień 31.12.2023 r. w w/w placówkach przebywało 57 wychowanków:

- 1) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 w Chojnie – 14 wychowanków
- 2) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 w Chojnie – 14 wychowanków
- 3) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 w Trzcińsku-Zdroju – 14 wychowanków.
- 4) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 w Trzcińsku-Zdroju – 15 wychowanków

Z ogólnej liczby wychowanków przebywających w placówkach, 49 wychowanków pochodzi z terenu naszego powiatu, 5 wychowanków to dzieci cudzoziemskie (Ukraina), a 3 wychowanków pochodzi z terenu innych powiatów (Wałcz i Kołobrzeg).

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach: nr 1w Chojnie, nr 2 w Chojnie i nr 3 w Trzcińsku-Zdroju w 2023 r. wynosiły – 6.511,85 zł.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce nr 4 w Trzcińsku-Zdroju w 2023 r. wynosiły – 5.927,89 zł.

3.7. Powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności:

Orzekanie o niepełnosprawności do celów poza rentowych wprowadzone zostało ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zespół realizuje zadania z zakresu administracji państwowej, dotyczące orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej na podstawie art. 6 ust. 1 powołanej wyżej ustawy.

Zarządzeniem Starosty Gryfińskiego Nr 48 z dnia 28 listopada 2001 r. powołano Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryfinie. Siedziba zespołu mieści się w PCPR w Gryfinie.

Do składu orzekającego powołano 15 specjalistów oraz zatrudnieni są Przewodnicząca Zespołu i Sekretarz.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryfinie - orzeczenia

LP	Wnioski rodzaj/cel	Liczba	Przyrost do roku poprzedniego	Liczba orzeczeń odmownych	Uwagi Wnioski, których rozpatrzenie odbędzie w 2024 r.
1	Ogółem	1414	19		142
	W tym:				
a)	Osoby do 16 roku życia	210	34		113
	w tym w celu:				
	otrzymania zasiłku pielęgnacyjnego	119	31		
	otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego	86	4		
	Inne	5	-1		
b)	Osoby powyżej 16 roku życia	1204	-15		29
	W tym w celu:				
	Odpowiednie zatrudnienie	142	-4		
	Udział w warsztatach terapii zajęciowej	6	0		
	Zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	126	-28		
	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia	179	3		
	Zasiłek pielęgnacyjny	494	-26		
	Karta parkingowa	169	24		
	inne	88	16		
2	Liczba wydanych orzeczeń				
	ogółem	1350	65	85	
	W tym:				
	Dla osób do 16 roku życia	195	34	16	
	Dla osób powyżej 16 roku życia	1155	31	69	
3	Ilość wydanych legitymacji	303	58		
4	Ilość wydanych kart parkingowych	288	55		

3.8. Inne instytucje działające na terenie powiatu gryfińskiego.

Rodzaj Instytucji	Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Prognoza 2024
Ośrodki Pomocy Społecznej	Liczba placówek	9	9	9

Przedszkola	Liczba placówek	14	17	17
Oddziały przedszkolne	Liczba oddziałów	27	36	36
Żłobki	Liczba placówek	1	1	1
Środowiskowe Domy Samopomocy	Liczba placówek	2	2	2
Powiatowy Urząd Pracy	Liczba placówek	1 + 1 filia w Chojnie	1 + 1 filia w Chojnie	1 + 1 filia w Chojnie

Liczba dzieci w przedszkolach, żłobkach, oddziałach przedszkolnych w roku 2023:

w przedszkolach przebywało: 1741 dzieci, w oddziałach przedszkolnych: 624 dzieci, w żłobkach 140 dzieci.

4. Kadra PCPR w Gryfinie

W PCPR kadra liczyła 28 osób: w tym kadra kierownicza 3 osoby, pracownicy socjalni 3 osoby, pozostali pracownicy 22 osób. Spośród zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie pracowników 26 posiada wykształcenie wyższe, 1 wykształcenie średnie, 1 osoba wykształcenie zawodowe. Wśród pracowników 5 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

5. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i w innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu powiatowego.

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

ZADANIA WŁASNE I ZADANIA ZLECONE - w złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	25 860 220	30 458 369	31 343 119
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	2	15 569 416	17 924 681	17 664 117
85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3	125 760	134 400	12 000
WYSZCZEGÓLNIENIE				
		Rok 2022	Rok 2023	Prognoza 2024
85218 - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	4	1 408 846	1 524 262	1 680 634
85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i	5	103 288	136 507	187 086

ośrodki interwencji kryzysowej				
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	6	354 442	412 209	462 118
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	7	428 476	480 491	490 000
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	8	2 783 009	3 313 920	4 168 629
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	9	805 982	1 820 176	950 885
855 - RODZINA				
85508 - Rodziny zastępcze	10	4 014 461	4 421 744	5 244 017
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	11	266 540	289 979	483 633

W powiecie gryfińskim środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły 30 458 369,00 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 4 598 149,00 (co stanowi 15,10%). W dziale 855- rodzina wydatkowano 4 711 723,00 zł co stanowi 15,47 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 – pomoc społeczna wydatkowano 19 719 850,00 zł co stanowi 64,74 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 853 - pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wydatkowano 6 026 796,00 zł co stanowi 19,79 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

6. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

W 2023 r. realizowany był projekt „Dzieci dzieciom!”, który był współfinansowany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Ochronowego „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE” edycja 2023. Projekt był skierowany do dzieci przebywającej w pieczy zastępczej, dotkniętej wcześniej przemocą (w tym przemocą psychiczną). Wzięło w nim udział 20 uczestników (dzieci i młodzież).

Koszt całkowity projektu: **110.700,00 zł**, w tym: dotacja 74.900,00 zł, wkład własny: 35.800,00 zł

Celem głównym projektu było wzmocnienie funkcjonowania społecznego dziecka poprzez budowanie jego zasobów osobistych, jego wsparcie emocjonalne oraz nabycie umiejętności określania i wyrażania swoich emocji poprzez bajkoterapię. Bajki przekazują wiedzę o sobie i świecie, umożliwiają zastępcze zdobycie doświadczenia, wspierają rozwój emocjonalny i społeczny dziecka, osławiają sytuacje wywołujące lęk, aktywizują do poszukiwania różnych rozwiązań problemów i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

PCPR w Gryfinie w okresie 01.06.2022 - 30.11.2023 realizował projekt "Powiat Gryfiński dla Ukrainy". projekt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Wartość projektu wynosi 1.017.600,00 zł. Projektem objętych zostały 162 osoby (105 dzieci i 57 osób dorosłych), które przybyły do Polski po 24-02-2022 r. i zamieszkały na terenie powiatu gryfińskiego.

Celem projektu była ich integracja społeczna, która umożliwiłaby im udział w edukacji, w życiu społecznym oraz zawodowym.

W ramach projektu przewidziano m.in. następujące formy wsparcia:

- 1) asysta integracyjna,
- 2) szkolenia językowe,
- 3) szkolenia zawodowe,
- 4) zajęcia i warsztaty integracyjne,
- 5) poradnictwo indywidualne – na podstawie indyw. potrzeb: psychologiczne/prawne/pedagogiczne itp...
- 6) wsparcie tłumacza,
- 7) pomoc materialną w postaci bonów,
- 8) opiekę nad osobami zależnymi.

Projekt realizowany był w zakresie integracji tych osób w społeczeństwie poprzez rozwój indywidualny oraz wzmocnienie aktywności w różnych obszarach życia społecznego.

Głównym celem projektu była wszechstronna adaptacja osób uciekających przed wojną w Ukrainie w obszarach:

- 1) adaptacji psychologicznej,
- 2) adaptacji społeczno-kulturowej,
- 3) adaptacji zawodowej (dot. dorosłych).

Cele szczegółowe projektu to:

- 1) Nabycie przez os. z gr. docelowej umiejętności w zakresie samodzielnego załatwiania spraw bytowych, w tym urzędowych,
- 2) Podniesienie kompetencji ułatwiających integrację szczególnie w zakresie znajomości, rynku pracy, wiedzy obywatelskiej, kultury i historii polskiej,
- 3) Zwiększenie dostępu do lokalnych zasobów i usług przydatnych w procesie integracji,
- 4) Poprawa kondycji psychofizycznej, powrót do równowagi emocjonalnej,
- 5) Wzrost umiejętności językowych dorosłych i dzieci,
- 6) Poprawa orientacji kulturowej,
- 7) Wzrost poczucia pewności siebie dzieci i młodzieży uczęszczającej do polskich szkół,
- 8) Rozwój indywidualnego potencjału dzieci.

6.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi- zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia.

Współpracę z organizacjami pozarządowymi reguluje przyjęty przez Radę Powiatu 28 listopada 2022 r. „Program współpracy Powiatu Gryfińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023”,

Prowadzenie trzech DPS powierzone zostało organizacjom pozarządowym w wyniku otwartego konkursu ofert na okres 5 lat, tj.:

- Dom Pomocy Społecznej w Dębcach – Stowarzyszenie „Pod Dębami” (2023- 2027)
- Dom Pomocy Społecznej w Moryniu – Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego (2021 -2025)
- Dom Pomocy Społecznej w Trzcińsku Zdroju – Stowarzyszenie „Dom z Sercem” (2023 – 2027)

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 571 ze zm.) Zarząd Powiatu w Gryfinie w dniu 15.06.2023 r. dokonał rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert, ogłoszonego w dniu 20.04.2023 r. na wspierane realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym w 2023 r. i postanowił zlecić w/w zadanie dla:

- **Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Most” Koło nr 1 w Gryfinie, ul. Armii Krajowej 82, 74-100 Gryfino**
Kwota dotacji pochodząca z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznana ww. Stowarzyszeniu na wsparcie realizacji zadania w roku 2023 wynosiła: **30.000,00 zł**,
- **Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Promyk” w Goszkowie, Goszków 12a, 74-5050 Mieszkowice**
Kwota dotacji pochodząca z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznana ww. Stowarzyszeniu na wsparcie realizacji zadania w roku 2023 wynosiła: **20.000,00 zł**,
- **Spółki o charakterze non-profit pn. „Pełnosprawni” Sp. z o.o. w Steklnie**
Kwota dotacji pochodząca z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznana ww. Stowarzyszeniu na wsparcie realizacji zadania w roku 2023 wynosiła: **10.000,00 zł**.

7. Wnioski końcowe.

Ocena zasobów pomocy społecznej dla powiatu gryfińskiego za 2023 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPIPS. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom powiatu podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków.

W roku 2023 podjęto decyzję o zwiększeniu środków PFRON na zadanie pn. dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych co było bardzo dobrą decyzją z uwagi na duże zainteresowanie osób niepełnosprawnych tą formą wsparcia. U części osób niepełnosprawnych, powikłania po przebytej/przebytych infekcjach koronawirusa spowodowały chęć uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym. Osoby niepełnosprawne, które do tej pory nie skorzystały z dofinansowania to w roku 2023 miały taką możliwość i skorzystały - łącznie z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych skorzystało 319 osób na 404 wszystkich ubiegających się o dofinansowanie. Z uwagi na liczbę wydawanych rocznie orzeczeń o niepełnosprawności istnieje potrzeba dalszego wspierania osób niepełnosprawnych zwłaszcza poprzez możliwość korzystania z rehabilitacji.

Po pandemii koronawirusa nastąpił powrót do tzw. „normalności” w wielu dziedzinach życia co miało swoje odzwierciedlenie również w zasobach pomocy społecznej, związanych między innymi z:

- zwiększeniem bezpośrednich kontaktów osobowych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami zastępczymi;
- poprawą sytuacji w zasobach kadrowych, związanych z powrotem do pracy stacjonarnej;
- ułatwieniem w komunikacji, wymianie i przetwarzaniu dokumentów.

W związku ze zmiennością warunków organizacji życia społecznego i nowych wyzwań, wynikających między innymi z napływu obywateli z Ukrainy szukających schronienia i pomocy w wyniku toczących się działań wojennych w ich kraju. Z uwagi na ciągle toczący się konflikt zbrojny w Ukrainie

należy nadal rozwijać wsparcie dla obywateli Ukrainy w zakresie poradnictwa specjalistycznego i doradztwa niezbędnego do przewycięzania trudności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Ponieważ na terenie powiatu gryfińskiego funkcjonuje wiele rodzin niewydolnych wychowawczo w których często dochodzi do przemocy i nadużywania alkoholu i/lub narkotyków, to należy w dalszym ciągu kontynuować współpracę z instytucjami pracującymi na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Wsparcie powinno być ukierunkowane na działania umożliwiające rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, ale również na poszerzenie usług skierowanych do już funkcjonujących rodzin zastępczych. Powinno opierać się na wypracowaniu i promowaniu innowacyjnych i nowatorskich rozwiązań w obszarze pieczy zastępczej.

Istotnym uzupełnieniem wsparcia mieszkańców niepełnosprawnych są działania zapewniające dostępność przestrzeni publicznych oraz miejsc powszechnego użytku.

Pozyskiwanie środków pozabudżetowych, które ułatwią realizację zadań ustawowych między innymi z PFRON, EFS, oraz MRiPS.